

Riktlinjer för KTH:s deltagande i samarbeten för gemensam examen på forskarnivå

KTH kan under vissa förutsättningar ingå utbildningssamarbeten med syfte att examen utfärdas gemensamt med andra svenska eller utländska lärosäten. Förutsättningarna för medverkan i utbildningssamarbeten som leder till gemensam examen regleras i högskolelagen och högskoleförordningen.

Dessa riktlinjer har tagits fram för KTH:s medverkan inom utbildningssamarbeten på forskarnivå som leder till gemensam examen. Riktlinjerna avser KTH:s ställningstagande vid planering av utbildningssamarbetet inklusive den skriftliga överenskommelsen. Riktlinjerna gäller tillsammans med högskolelagen och högskoleförordning.

Initiativ till utbildningssamarbeten ska stödjas av Prodekanus efter samråd med Rektor för vidare beredning. När ett fullständigt underlag för utbildningssamarbetet finns i form av checklista ska Prodekanus efter samråd med Rektor ge slutligt godkännande för fortsatt beredning.

Allmänna förutsättningar enligt lag och förordning

Relevanta rättskällor

Högskolelag 1992:1434

Högskoleförordning 1993:100 (i första hand kap. 6 och 7, samt bilaga 2 Examensordningen)

Med gemensam examen menas en examen som uppnås efter att en utbildning som anordnas av två eller flera lärosäten i samarbete slutförts med godkänt resultat och där de samarbetande lärosätena ansvarar för olika delar av utbildningen inom en gemensamt framtagen utbildningsplan. Examensbevis utfärdas först när tillämpliga examensvillkor är uppfyllda vid samtliga lärosäten som är ansvariga för utbildningen.

Examen som ska ingå i den gemensamma examen ska vara av samma typ och på samma nivå hos samtliga parter inom samarbetet.

Utbildningssamarbetet regleras via en skriftlig överenskommelse.

Allmänna förutsättningar för KTH:s deltagande

- I. Syftet med dessa utbildningssamarbeten är att uppnå mervärden i utbildningarna som inte kan uppnås av enskilt lärosäte.
- II. För gemensam examen krävs en mycket hög grad av konvergens kring regler och utbildningsmål. Detta innebär ett omfattande förarbete och kommer bara ifråga för utvalda prioriterade samarbeten med strategiskt valda partneruniversitet där avsikten är ett omfattande och långsiktigt samarbete.
- III. För utbildning som leder till gemensam examen samordnas antagning, genomförande och examination, inklusive disputation, av de samverkande universiteten.

- IV. I planeringsarbetet måste säkerställas att utbildningen uppfyller fordringarna för examen vid samtliga samverkande lärosäten, att dessa lärosäten har examensrätt för motsvarande examenstyp på motsvarande nivå i relevant ämne, samt att utbildningen är ackrediterad i länder som har sådant system.
- V. Den skriftliga överenskommelsen styr förutsättningarna för utbildningen och ska undertecknas av de examinerande lärosätena.
- VI. Utbildningssamarbetet och överenskommelsen godkänns på rektorsnivå och skolnivå enligt fastställd handläggningsordning. Överenskommelsen undertecknas av rektor.
- VII. Överenskommelser för internationella samarbeten ska granskas av avdelningen för Kommunikation och internationella relationer innan de undertecknas. Planerings- och utredningsavdelningen har motsvarande ansvar för nationella samarbeten. Samtliga överenskommelser ska granskas av Juridiska avdelningen innan de undertecknas.
- VIII. Samarbetet bereds genom att frågor besvaras enligt checklista samt att utkast till överenskommelse bereds parallellt med planeringen av utbildningen.

Övriga dokument

Följande dokument har tagits fram för att stödja utvecklingen av utbildningssamarbeten.

- I. **Checklista:** Syftet med checklistan är att underlätta planeringen av utbildningssamarbete för gemensam examen. Ifylld checklista utgör underlag till beslut om att stödja ett föreslaget utbildningssamarbete. Avdelningen för Kommunikation och internationella relationer ansvarar för checklistan.
- II. **Mall för överenskommelse:** Syftet med mallen är att ta upp viktiga saker att behandla i överenskommelsen. Ytterligare punkter kan behövas i specifika samarbeten. Juridiska avdelningen ansvarar för att tillhandahålla uppdaterat underlag.
- III. **Mall för examensbevis:** En mall har tagits fram för KTH:s examensbevis med hänvisning till examensbevis från annat lärosäte och en neutral mall har tagits fram för examensbevis som utfärdas av flera lärosäten i ett gemensamt dokument. Examensgruppen ansvarar för mallarna.
- IV. **Mall för gemensam individuell studieplan:** Mall för gemensam individuell studieplan som tydligt visar varje lärosätes ansvar finns som stöddokument. Planerings- och utredningsavdelningen ansvarar för denna.
- V. **Processbeskrivning:** En processbeskrivning som visar vägen fram till att inrätta ett utbildningssamarbete för gemensam examen. Planerings- och utredningsavdelningen ansvarar för denna.
- VI. **Mall för avhandling:** En neutral mall har tagits fram för avhandling som produceras inom ramen för ett samarbete mellan flera lärosäten.

1 Inledning av studierna

1.1 Behörighet, urval och antagning

- 1.1.1 Samtliga forskarstuderande som ska kunna få KTH:s examen antas vid KTH i enlighet med KTH:s regelverk. KTH:s delaktighet inom utbildningssamarbeten för gemensam examen ska sträcka sig över hela forskarutbildningen och forskarstuderande ska alltid antas till KTH vid utbildningens början.
- 1.1.2 Ledig plats utannonseras och urval sker i konkurrens. Utannonsering kan ske i särskild ordning.
- 1.1.3 Inom ramen för utbildningssamarbetet kan de samverkande lärosätena komma överens om att arbetet genomförs av en eller flera parter avseende mottagning av ansökningar, behörighetsbedömning samt meritvärdering. Detta ska regleras i överenskommelsen.
- 1.1.4 KTH utfärdar ett formellt antagningsbeslut för doktorander som ska studera vid KTH.
- 1.1.5 För varje forskarstuderande som förväntas erhålla examen utfärdad av KTH utses en handledare vid KTH vid antagning till studierna. Handledaren vid KTH behöver inte vara forskarstudentens huvudhandledare men ska uppfylla akademiska krav för huvudhandledare.
- 1.1.6 Behörighetskraven samt hur behörighets- och lämplighetsprövningen sker regleras i överenskommelsen avseende utbildningssamarbetet. KTH:s krav för grundläggande och särskild behörighet till utbildning på forskarnivå samt eventuella krav på språkkunskaper ska ingå.
- 1.1.7 Urval görs bland dem som uppfyller grundläggande och särskild behörighet och som i övrigt bedöms ha sådan förmåga som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

1.2 Registrering

- 1.2.1 Student inom gemensamt program antas och registreras vid KTH inom ett ämne på forskarnivå. Utbildningssamarbetet/programmet registreras i Ladok och doktoranden genomför sina studier inom ramen för ämne på forskarnivå och utbildningssamarbetet/programmet.
- 1.2.2 Forskarstudenten markeras som student inom gemensamt program.

1.3 Finansiering av utbildningen och studiefinansiering

- 1.3.1 För antagning till utbildning på forskarnivå ska studiefinansieringen vara garanterad för den forskarstuderande under hela utbildningen.
- 1.3.2 Studiefinansieringen beskrivs i den skriftliga överenskommelsen mellan ansvariga lärosäten samt anges i de enskilda doktorandernas individuella studieplaner.
- 1.3.3 Ett annat lärosätes finansieringsansvar för doktoranden ska inte kunna övergå till KTH om finansieringen från andra lärosätet förändras eller helt uteblir. Detta ska regleras i den skriftliga överenskommelsen mellan de samverkande lärosätena.

- 1.3.4 Då respektive lärosäte ansvarar för sin del av utbildningen är avsikten inte att någon penningöverföring sker mellan de samverkande lärosätena.
- 1.3.5 Utbildning på forskarnivå är avgiftsfri för doktoranden, varför KTH inte kan ta ut studieavgift av doktorander. De övriga samverkande lärosätena kan dock utifrån sina regelverk kräva studieavgift till sitt respektive lärosäte av doktorander inom utbildningssamarbetet.

1.4 Försäkring

- 1.4.1 Parterna har att utifrån de vid respektive lärosäte befintliga försäkringarna ta ställning till om ytterligare försäkringar behövs för deltagande doktorander för att dessa ska ha fullgott försäkringsskydd. I överenskommelsen ska framgå vad som gäller avseende doktorandens försäkringsskydd även under mobilitet, inklusive vilket lärosäte som ansvarar för eventuell övergripande försäkring.
- 1.4.2 Försäkringsskydd ska gälla för samtliga deltagande doktorander.

2 Genomförande av utbildningen

2.1 Studieplan för ämne på forskarnivå

- 2.1.1 För utbildningens koppling till forskarutbildningsämne används i första hand redan etablerade ämnen på KTH.
- 2.1.2 Behöver nytt ämne inrättas på KTH lämnar skolan in underlag med studieplan enligt KTH:s mall inklusive en väl underbyggd motivering för behov att inrätta ett nytt ämne till Fakultetsrådet i god tid innan avtalsprocessen slutförs. Fakultetsrådet beslutar om inrättande av forskarutbildningsämne.

2.2 Individuell studieplan

- 2.2.1 Enligt högskoleförordningen ska det för varje doktorand upprättas en individuell studieplan. En mall för individuell studieplan inom utbildningssamarbeten finns att tillgå.
- 2.2.2 Den individuella studieplanen ska som huvudregel vara gemensam och sammanfatta de krav som de samarbetande lärosätenas regler ställer på utbildningens innehåll. Av den individuella studieplanen ska det tydligt framgå vad varje lärosäte ansvarar för och att lärosätet endast fastställer och ansvarar för de delar av den individuella studieplanen som lärosätet ansvarar för. De delar av den individuella studieplanen som annat lärosäte ansvarar för ska inte kunna övergå till KTH:s ansvar.
- 2.2.3 Den individuella studieplanen följs upp samt uppdateras minst en gång per år. Hur uppföljning, uppdatering, utvärdering och revidering av den individuella studieplanen genomförs inom utbildningssamarbetet samt vem som har att ta initiativ till att sådana åtgärder vidtas är en del av den skriftliga överenskommelsen.
- 2.2.4 Normalt vistas doktoranderna halva tiden vid en forskargrupp vid KTH. Vid starka skäl kan denna regel frångås, till exempel för att ett visst forskningsprojekt gör det svårt att vistas på KTH, alternativt att samarbetet omfattar fler än två lärosäten.

2.3 Betygssystem

- 2.3.1 Betyg som används på KTH inom utbildning på forskarnivå är Pass/Fail (P/F).
- 2.3.2 KTH använder sitt eget betygssystem inom utbildningssamarbete för gemensam examen.
- 2.3.3 Översättningar mellan olika system undviks. Istället hänvisas till en beskrivning av det vid lärosätet använda betygssystemet i originalspråk och i översättning till engelska.
- 2.3.4 Inget betyg ges på examen som helhet.

2.4 Redovisning av resultat

- 2.4.1 Resultat som uppnås hos annan part inom utbildningssamarbetet tillgodoräknas utan särskild prövning. Detta styrs av högskoleförordningen.
- 2.4.2 Avklarade utbildningsmoment redovisas i KTH:s studiedokumentationssystem Ladok med hänvisning till var momentet genomförts.

3 Kurser, avhandling och disputation

3.1 Kurser

- 3.1.1 Alla kurser som ska ingå i examen måste slutförts med godkänt resultat.
- 3.1.2 Varje kurs som ingår i utbildningen har ett lärosäte som är ansvarig för kursens examination.

3.2 Avhandlingen

- 3.2.1 Huvudregel är att de samverkande parterna delar ansvaret för avhandlingen. KTH ska i utbildningssamarbeten för gemensam examen alltid ha ett ansvar för avhandlingen.
- 3.2.2 KTH uppmuntrar att avhandlingen publiceras i en gemensam trycksak.
- 3.2.3 Avhandling skrivs normalt på engelska.
- 3.2.4 I den skriftliga överenskommelsen för samarbetet anges hur avhandlingarna utformas avseende form och innehåll. KTH stödjer att samverkande lärosätens logotyp presenteras på omslaget och att det informeras i inlagan att avhandlingen tillkommit inom ett utbildningssamarbete. Avdelningen för Kommunikation och internationella relationer måste godkänna formgivningen av avhandling där KTH är examinerande universitet men där avhandlingen inte följer KTH:s mall.
- 3.2.5 Avhandlingen ska offentliggöras minst tre veckor innan disputation.

3.3 Disputation

- 3.3.1 En gemensam disputation ska genomföras.

- 3.3.2 I överenskommelsen fastställs hur disputationen genomförs. Disputationen ska vara offentlig, en opponent ska medverka, och reglerna för betygsnämnd uppfyllas. Minst en person i betygsnämnden hämtas från ett lärosäte som inte deltar i utbildningssamarbetet.

4 Examensbevis

4.1 Utformande av examensbevis

- 4.1.1 KTH kan inom ramen för utbildningssamarbete som leder till gemensam examen utfärda examensbevis efter två modeller. Antingen i separata dokument som hänvisar till varandra eller i ett gemensamt dokument som uppfyller de samverkande lärosätenas krav på examensbevisens utformning och innehåll. KTH förordar separata dokument där man i text hänvisar till en gemensam examen och medverkande lärosäten.
- 4.1.2 Utformandet av ett gemensamt examensbevis granskas av examensgruppen inom Universitetsförvaltningen. Utformningen behöver framgå av den skriftliga överenskommelsen för utbildningssamarbetet. En mall finns att tillgå.
- 4.1.3 I högskoleförordningen 6 kap 10§ uttrycks förutsättningarna för examensbeviset:
- 1 en examens benämning,
 - 2 på vilken nivå examen avläggs,
 - 3 om examen ingår i en gemensam examen
 - 4 vilka kurser som ingår i examen på grundnivå och avancerad nivå, och
 - 5 vid vilken högskola som kurser enligt 4, eller motsvarande del av en utbildning på forskarnivå, har genomgått.
- 4.1.4 Översättning av examensbenämningen får anges i examensbeviset utöver den svenska benämningen.
- 4.1.5 Av överenskommelsen ska framgå hur examensbeviset utfärdas och expedieras.
- 4.1.6 För KTH:s del gäller att rektor utfärdar examen genom underskrift på varje examensbevis.

4.2 Examensbilaga/Diploma Supplement (DS)

- 4.2.1 DS beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet.
- 4.2.2 DS formges för att följa de krav som Europeiska kommissionen har och Universitetskanslersämbetets föreskrifter. DS utfärdas gratis för den studerande och bifogas automatiskt examensbeviset.
- 4.2.3 KTH utfärdar DS på engelska.
- 4.2.4 KTH förordar gemensamt DS för nationella samarbeten men separata DS för internationella samarbeten. Vid gemensamt DS ska utformningen ingå i överenskommelsen.
- 4.2.5 Överenskommelsen ska innehålla en gemensam text för beskrivning av samarbetet, vilket läggs in i DS 6.1.

5 Disciplinära åtgärder, indragning av handledning och avskiljande

- 5.1.1 Ärende om disciplinära åtgärder, indragning av doktorands rätt till handledning och resurser samt avskiljande från utbildningen handläggs och beslutas i enlighet med den lagstiftning och reglering som gäller vid det lärosäte som ansvarar för den del av utbildningen inom vilken händelsen har begåtts eller åtgärden ska vidtas.
- 5.1.2 Det aktuella lärosätet har att skyndsamt informera övriga lärosäten om anmälan, utredning och beslut i frågan.